

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru 2021-2027

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru, în versiunea actuală, care acoperă exercițiul financiar 2021 – 2027, a fost elaborată de Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru, împreună cu partenerii regionali relevanți. Documentul, împreună cu anexele acestuia, cuprinde măsurile programate pentru construirea unei culturi economice a inovării, identificând domeniile de excelență pentru o dezvoltare inteligentă a Regiunii Centru. Pentru Regiunea Centru, **Specializarea inteligentă este orientată spre antreprenoriat, se construiește pe avantajele regionale, țintește la avansarea în lanțurile valorice europene și la transformarea economiilor regionale, inclusiv prin atenuarea eventualei impact al rămânerii în urmă în adoptarea noilor tehnologii sau modificărilor de paradigmă.** În această formă, corespunde cu **Domeniul Strategic 2 Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării din Planul de Dezvoltare al Regiunii Centru pentru 2021 – 2027, obiectivul strategic Tranziția spre o economie regională bazată pe cunoaștere prin modernizarea tehnologică și digitalizarea întreprinderilor, intensificarea cooperării economice și prin creșterea contribuției cercetării-dezvoltării-inovării la dezvoltarea economică a Regiunii Centru.** În exercițiul financiar care începe din anul 2021, specializarea inteligentă va continua să stea la baza obiectivelor strategice investiționale ale Politicii de Coeziune a Uniunii Europene, în special a Obiectivului de Politică 1 “O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente”.

Guvernanța regională a RIS 3 implică, la nivel regional, un număr de trei actori – Consiliul de Dezvoltare Regională, Consorțiul Regional de Inovare și Agenția pentru Dezvoltare Regională – la care se adaugă grupurile de lucru ad-hoc implicate în procesul de descoperire antreprenorială, și care cooperează pe trei paliere decizionale: tehnic, strategic consultativ și strategic decizional. Aceste trei paliere și actorii implicați își împart, pe baza documentelor statutare și a metodologiei de descoperire antreprenorială, deciziile cu privire la Strategia de Specializare Inteligentă Regională.

- **Consiliul pentru Dezvoltare Regională** are în atribuțiile sale aprobarea strategiei și a programelor de dezvoltare regională. În această bază, CDR Centru aprobă Strategia de Specializare Inteligentă după ce aceasta primește avizul Consorțiului Regional de Inovare.
- **Consorțiul Regional de Inovare al Regiunii Centru** este format din reprezentanți ai autorităților publice, universităților, clusterelor, ONG-urilor, institutelor de cercetare, entităților de transfer tehnologic și firmelor din Regiunea Centru. Misiunea sa este de a contribui la dezvoltarea unei economii regionale bazate pe cunoaștere prin facilitarea valorificării sinergiilor regionale în domeniul Cercetare-Dezvoltare-Inovare și prin întărirea legăturii dintre sectorul CDI și antreprenoriat.
- **ADR Centru** are un rol esențial în managementul operațional al Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru: elaborează Strategia de Specializare Inteligentă pe baza informațiilor și datelor statistice și a concluziilor rezultate în urma întâlnirilor de descoperire antreprenorială, feedback-ului primit în urma consultărilor cu grupurile de lucru permanente sau a consultărilor publice, operaționalizează modificările și actualizările Strategiei, organizează atelierile de descoperire antreprenorială, și îndeplinește rolul executiv în implementarea și monitorizarea Strategiei.
- Palierele tehnice ale guvernanței regionale cuprind, alături de ADR, **grupurile de lucru ad-hoc pentru descoperire antreprenorială și cele două grupuri de lucru tematice permanente.** Rezultatele

Întâlnirilor pentru descoperire antreprenorială sunt prelucrate de ADR Centru și supuse aprobării CRI, sub forma rapoartelor. După aprobare, ADR valorifică în cadrul Strategiei de Specializare Inteligentă rezultatele întâlnirilor de descoperire antreprenorială. Grupurile de lucru permanente sunt organisme tehnice consultative de nivel regional, fără personalitate juridică, coordonate de CRI Centru prin intermediul ADR Centru. Tematica și componența Grupurilor de lucru permanente este stabilită de CRI Centru, în baza propunerilor formulate de ADR Centru. Grupurile de lucru permanente au un rol consultativ tehnic și acționează ca structuri participative tehnice pentru fundamentarea procesului permanent de descoperire antreprenorială.

În procesul de elaborare a versiunii actuale a RIS3, domeniile de specializare inteligentă sectoriale și transsectoriale au fost revalidate în urma celor nouă întâlniri de descoperire antreprenorială care au avut loc în perioada septembrie-octombrie 2020. Întâlnirile de descoperire antreprenorială sunt organizate pe sistemul cvadruplu helix – cuprinzând reprezentanți ai mediului de afaceri, ai organizațiilor de cercetare, ai administrației publice și ai societății civile – în cadrul unui proces inclusiv și orientat antreprenorial, fiind destinat să mobilizeze talente prin alinierea capacităților de CDI cu nevoile mediului de afaceri. ADR Centru se asigură că acest proces reflectă perspectiva cererii și orientarea spre piață a inovării.

Domeniile și nișele cu potențial de specializare inteligentă identificate prin procesul de descoperire antreprenorială sunt:

1. **Industria auto și mecatronica** – potențiale nișe – Mecatronică, Industrie 4.0, mobilitate electrică
2. **Sectorul Agroalimentar** – potențiale nișe – agricultură ecologică, perfecționarea lanțurilor scurte prin digitalizare și inovare socială, crearea de noi produse, Bioeconomie
3. **Industria aeronautică** – potențiale nișe - Robotica în domeniul aeronautic, Noi tehnologii folosite atât în Aerospace, cât și în alte domenii, Noi materiale compozite (ex. supercapacitori), Includerea nano-tehnologiilor în componente de aviație
4. **Silvicultura, Prelucrarea lemnului și Industria mobilei** – potențiale nișe – Tehnologii Industriale Avansate, Bioeconomie
5. **IT și Industrii Culturale și Creative** – potențiale nișe – jocuri video
6. **Industria ușoară** – potențiale nișe – textile medicale, textile auto, textile pentru industria construcțiilor
7. **Sectorul Sănătate** – potențiale nișe - Balneologia/medicină preventivă și recuperatorie, Medicina nutriției, Medicină personalizată, Telemedicină, Medicină regenerativă
8. **Mediul construit sustenabil** – potențiale nișe – Comunități durabile, Economie circulară, Noi materiale de construcții
9. **Turismul** – potențiale nișe – integrarea tehnologiilor digitale, utilizarea tehnologiilor AR și VR, produse și servicii turistice inovative

Suplimentar, RIS 3 Centru identifică posibilele sinergii și și le exploatează sub forma unor teme cu vocație transsectorială care conturează nevoi comune ale unor actori din diferite sectoare, susținând procesul de inovare.

Ariile tematice transsectoriale formulate în cadrul procesului de descoperire antreprenorială sunt următoarele:

1. Economie sustenabilă, cu domeniile Economie colaborativă, Economie circulară, Lanțuri de valoare locale
2. Tehnologii medicale
3. Medicină preventivă și recuperatorie

4. Modernizare industrială, cu domeniile Modernizarea proceselor de producție prin noi tehnologii, Dezvoltarea de noi produse, Noi tehnologii de prototipare și testare, Digitalizare

5. Energie și mediul construit

Aria tematica	Economie locală			Tehnologii medicale	Medicină preventivă și recuperatorie	Modernizare industrială				Energie în mediu construit
	Economie colaborativă	Economie circulară	Lanțuri de valoare locale			Modernizarea proceselor de producție	Dezvoltarea de noi produse	Noi tehnologii de prototipare și testare	Digitalizare	
Agro-Alimentar	Blue	Red	Blue		Red				Blue	Red
Automotive și mecatronică						Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Textile și pielărie		Blue	Blue	Blue		Blue	Blue	Blue		Blue
IT și Industrii Creative	Red			Blue	Blue			Blue	Blue	Red
Sănătate			Red	Blue	Blue				Blue	
Mediu construit sustenabil	Blue	Blue	Blue							Blue
Turism	Blue		Blue		Blue				Blue	
Industria aeronautică						Blue	Blue	Blue		Blue
Silvicultură, Industria lemnului, mobilă		Blue							Blue	Blue

Viziunea propusă de RIS3 Centru este următoarea: **Regiunea Centru își consolidează și valorifică potențialul de inovare, adoptă modificările de paradigmă tehnologică și industrială și fructifică inteligent și sustenabil specificul regional.**

Elementele de viziune care determină intervențiile publice vizate la nivel regional sunt:

- mai multă tehnologie;
- mai multă inovare determinată de o mai bună conexiune a CDI cu industria;
- comunități locale mai puternice, capabile să rezolve local problemele locale

- o mai bună poziționare în lanțurile valorice europene;
- mai multă digitalizare;
- resurse umane mai bine pregătite;
- o industrie modernă, mai conectată la parteneriatele internaționale;
- mai multe locuri de muncă înalte tehnologic;
- asigurarea cadrului de tranziție industrială (facilitare pentru sectoarele/ teritoriile afectate);
- creșterea eficienței utilizării resurselor.

Obiectivele Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru sunt următoarele:

Obiectivul 1. Susținerea creării de cunoaștere și inovării în sectoarele de excelență regionale - la nivel regional se identifică existența unor nuclee teritoriale de inovatori, însă regiunea este calificată ca inovator modest, cu performanțe în inovare în scădere de-a lungul timpului;

Obiectivul 2. Modernizarea industrială a sectoarelor de excelență regionale - Regiunea are un grad de industrializare ridicat. De asemenea, nivelul de sofisticare tehnologică a proceselor de producție este în creștere, însă se menține un decalaj semnificativ al robotizării și digitalizării IMM-urilor din regiune, comparativ cu media UE;

Obiectivul 3. Integrarea în fluxurile de cunoaștere regionale, europene și globale - numărul structurilor de cercetare-dezvoltare-inovare și transfer tehnologic este în creștere și beneficiază de vizibilitate crescută, pe de altă parte, activitatea lor este încă puțin semnificativă, transferul și aplicarea rezultatelor în economie făcându-se încet și cu dificultate.

Obiectivul 4. Inovare pentru comunități sustenabile - există un capital natural important, 35% din suprafața Regiunii Centru fiind acoperită de păduri, cu potențial de producere a energiei din biomasă și din surse solare, însă indicatorii precum gradul de colectare și reciclare al deșeurilor, eficiența energetică a clădirilor înregistrează valori scăzute.

Obiectivul 5. Susținerea digitalizării economiei și societății - se înregistrează o creștere în sectorul BPO, însă persoanele cu vârsta între 16 și 74 de ani din Regiunea Centru care au competențe digitale elementare nu depășesc 1/3 din total;

În cadrul strategiei sunt stabilite și cinci priorități orizontale, fiecare cuprinzând câte un set de acțiuni:

Prioritatea orizontală 1. Creșterea capacității ecosistemului regional de a susține specializarea inteligentă într-o manieră sustenabilă prin dezvoltarea infrastructurilor proprii de CDI ale organizațiilor de CDI și companiilor, a parcurilor științifice și tehnologice, a structurilor de transfer tehnologic și capacității acestora de a furniza servicii specifice, a clusterelor inovative și a altor structuri asociative orientate spre inovare și prin creșterea capacității parteneriatelor regionale de a genera inovare

Prioritatea orizontală 2. Susținerea avansului tehnologic și digital în economie și societate prin sprijinirea transferului tehnologic la nivel de companii, facilitarea inovării în întreprinderi prin transferul ideilor către piață, susținerea modernizării industriale a IMM-urilor și sprijinirea digitalizării companiilor

Prioritatea orizontală 3. Crearea de comunități locale mai puternice și mai inovative prin susținerea apariției și dezvoltării start-up-urilor inovative, facilitarea proximității teritoriale între elementele lanțurilor valorice, creșterea economică durabilă a Regiunii și digitalizarea comunităților.

Prioritatea orizontală 4. Facilitarea cooperării internaționale pentru inovare și creștere economică prin crearea de sinergii cu programele europene care susțin inovarea, integrarea în rețele de cunoaștere și

inovare, susținerea participării în lanțurile valorice internaționale, facilitarea scalării internaționale a companiilor regionale și creșterea capacității organizațiilor regionale de a participa la proiecte internaționale

Prioritatea orizontală 5 Educație și formare pentru specializare inteligentă prin creșterea capacității sistemului educațional regional de a răspunde la transformarea nevoilor regionale de competențe în sectoarele de excelență și stimularea perfecționării competențelor (up-skilling) și achiziției de noi competențe (re-skilling) prin participarea în acțiuni de învățare formală și non formală de-a lungul vieții.

Cele 88 de proiecte aflate în portofoliul de proiecte al RIS3 Centru 2021 – 2027 pot fi structurate pe următoarele coordonate:

- 31 de proiecte se pot încadra pe tematica Infrastructură de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic
- 15 proiecte se pot încadra în tematica Economie circulară, Economie colaborativă, Lanțuri de valoare locale
- 11 proiecte se referă la inovare de produs / proces
- 19 proiecte se referă la Smart City
- 8 proiecte se referă la infrastructură de sprijinire a afacerilor și parcuri industriale
- 3 sunt proiecte de cercetare din partea universităților

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027 este construită având la bază un mecanism de cooperare și consultare regional-național cu participarea reprezentanților structurilor consultative ale RIS regionale în structura de guvernare a RIS național. De asemenea, Strategia este construită și gestionată pe baza mecanismului de descoperire antreprenorială, adaptat în baza prevederilor Ordinului 3630 din 13 August 2020 al MLPDA privind aprobarea Îndrumărilor metodologice pentru organizarea focus grupurilor de descoperire antreprenorială la nivel regional, care valorifică metodologia Centrului Comun de Cercetări al Comisiei Europene (JRC). Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru este parte componentă a Planului de Dezvoltare Regională și se corelează cu Strategia Națională pentru Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă.

ADR Centru este membră a Enterprise Europe Network și partener al EIT Manufacturing.

Informații detaliate sunt disponibile la <http://www.adrcentru.ro/dez-reg/ssi-centru-consolidata/>.

Persoana responsabilă de coordonarea activităților RIS3 din cadrul ADR Centru este Ioan Levițchi, Șef Serviciu Specializare Inteligentă, email ioan.levitchi@adrcentru.ro.